

INLEIDING

Stichting Pensioenfonds ING is een ondernemingspensioenfonds. Het Fonds is opgericht per 1 januari 1995 en statutair gevestigd in Amsterdam. Het Fonds voert het Pensioenreglement Pensioenfonds ING 2020 uit. Dit pensioenreglement geldt voor iedereen die in het verleden bij Pensioenfonds ING pensioen heeft opgebouwd via een baan bij ING Bank, bij NN Group en bij rechtsvoorgangers. Pensioenfonds ING administreert het opgebouwde pensioen, betaalt pensioenen uit en belegt en beheert het vermogen van het Fonds. De juridische rechtsvorm van het Fonds is een stichting zonder winstoogmerk. Het Fonds behoort met een belegd vermogen van circa € 24 miljard en ongeveer 64.000 deelnemers (eind 2025) tot de grotere ondernemingspensioenfonds in Nederland. Sinds 1 januari 2014 is Pensioenfonds ING een gesloten fonds. Dat betekent dat er geen pensioenpremies meer in het Fonds worden gestort en pensioenen alleen nog worden beheerd en uitgekeerd.

De pensioensector staat voor een grote transitie. Per 1 januari 2028 moeten alle pensioenfonds over zijn op de Wet toekomst pensioenen (hierna: Wtp). De sociale partners van ING Bank en van NN Group (werkgevers ING Bank en NN Group en de vakbonden FNV Finance, CNV en De Unie) hebben Pensioenfonds ING verzocht over te gaan naar het nieuwe pensioenstelsel. Zij hebben hun afspraken over de nieuwe pensioenregeling vastgelegd in hun transitieplannen van respectievelijk 13 en 19 december 2024. Hierbij hebben sociale partners verzocht om de bestaande pensioenaanspraken en -rechten om te zetten in persoonlijke pensioenkapitalen (invaren).

Op 17 april 2026 heeft het Fonds de opdracht aanvaard om de nieuwe pensioenregeling uit te voeren. Dit implementatieplan sluit aan op de transitieplannen van de sociale partners van ING Bank en van NN Group. Pensioenfonds ING wil per 1 juli 2027 overgaan op een solidaire premieregeling onder de Wtp, in lijn met de transitieplannen.

In dit implementatieplan beschrijft Pensioenfonds ING hoe het Fonds wil overstappen naar de nieuwe pensioenregeling. De structuur van dit plan is in lijn met de ‘Good Practice: Inhoudsopgave implementatieplan pensioenfonds’ van De Nederlandsche Bank (DNB). Hoofdstuk 1 gaat over de inrichting van de projectorganisatie en over de besluitvorming rondom dit implementatieplan. Hoofdstuk 2 gaat over de risico’s en beheersingsmaatregelen en over het oordeel over de technische uitvoerbaarheid van de nieuwe pensioenregeling. Hoofdstuk 3 gaat over de data en de datakwaliteit voor, tijdens en na de transitie. Hoofdstuk 4 gaat over de methodiek voor het invaren en over het verdelen van het fondsvermogen. In hoofdstuk 5 onderbouwt Pensioenfonds ING de keuze om geen gebruik te maken van het transitie-FTK. Tenslotte, in hoofdstuk 6, komt het transitieplan in hoofdlijnen aan bod, waarbij het Fonds toetst of de gemaakte afspraken evenwichtig, uitvoerbaar en compliant aan de wettelijke vereisten zijn.

Pensioenfonds ING is zich bewust dat de wijzigingen impact hebben op de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Met duidelijke en tijdige communicatie wil het Fonds deze groepen meenemen in het proces, voor, tijdens en na de transitie. Dit is nader uitgewerkt in het communicatieplan.

Dit implementatieplan is op 17 april 2026 te Amsterdam vastgesteld door het Bestuur van Pensioenfonds ING. Het is twee weken na deze datum ingediend bij DNB en gepubliceerd op de website van het Fonds.

INLEIDING

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	2
1 INRICHTING PROJECTORGANISATIE EN BESLUITVORMING	4
1.1 Inrichting projectstructuur ten behoeve van transitieperiode	4
1.2 Besluitvormingsproces vaststelling implementatieplan	8
2 RISICOANALYSES EN BEHEERSMAATREGELEN	11
2.1 Risico's en beheersmaatregelen	11
2.2 Technische uitvoerbaarheid nieuwe pensioenregeling	16
2.3 Uitbestedingsrisico	17
2.4 Risicoanalyse en beheersing financiële risico's	18
2.5 Juridische en privacyrisico's	19
2.6 Concluderend oordeel risicoanalyses en de opzet	20
3 DATA EN DATAKWALITEIT	21
3.1 Beschikbaarheid van data voor, tijdens en na de transitie	21
3.2 Risicoanalyse datakwaliteit voor, tijdens en na de transitie	22
3.3 Belangrijkste risico's en 'complexe dossiers'	26
3.4 Risicobereidheid en de maximale toegestane afwijking	27
3.5 Werkzaamheden vaststellen datakwaliteit voor invaren	28
3.6 Bevindingen uitgevoerde werkzaamheden en oplossing	28

3.7 Nog te nemen stappen voor invaarbesluit en invaren	28
3.8 Externe accountant <i>voorafgaand</i> aan invaarbesluit	28
3.9 Onderzoek datakwaliteit <i>na</i> invaarmoment	29
3.10 Omgang issues in datakwaliteit na invaren	29
3.11 Omgang terugwerkende kracht pensioenmutaties	29
4 INVAREN	30
4.1 Omrekenmethoden en aanwenden pensioenvermogen	30
4.2 Omgang met opgebouwde rechten	32
5 GEEN GEBRUIK TRANSITIE-FTK EN OVERBRUGGINGSPLAN	44
6 TRANSITIEPLANNEN (IN HOOFDLIJNEN)	45
6.1 Besluitvormingsproces rondom de transitieplannen	45
6.2 Vaststellen evenwichtigheid transitieplan	45
6.3 Vaststellen uitvoerbaarheid van het transitieplan	46
6.4 Conformiteit transitieplan met wettelijke voorschriften	46
6.5 Toelichting wel dan niet afwijken van transitieplan	46
6.6 Financiële grenzen (dekkingsgraad) transitieplan	47
6.7 Afspraken bij overschrijden financiële grenzen transitieplan	47

INLEIDING
INHOUDSOPGAVE
1 INRICHTING PROJECTORGANISATIE EN BESLUITVORMING
2 RISICOANALYSES EN BEHEERSMAATREGELEN
3 DATA EN DATAKWALITEIT
4 INVAREN
5 GEEN GEBRUIK TRANSITIE-FTK EN OVERBRUGGINGSPLAN
6 TRANSITIEPLANNEN (IN HOOFDLIJNEN)

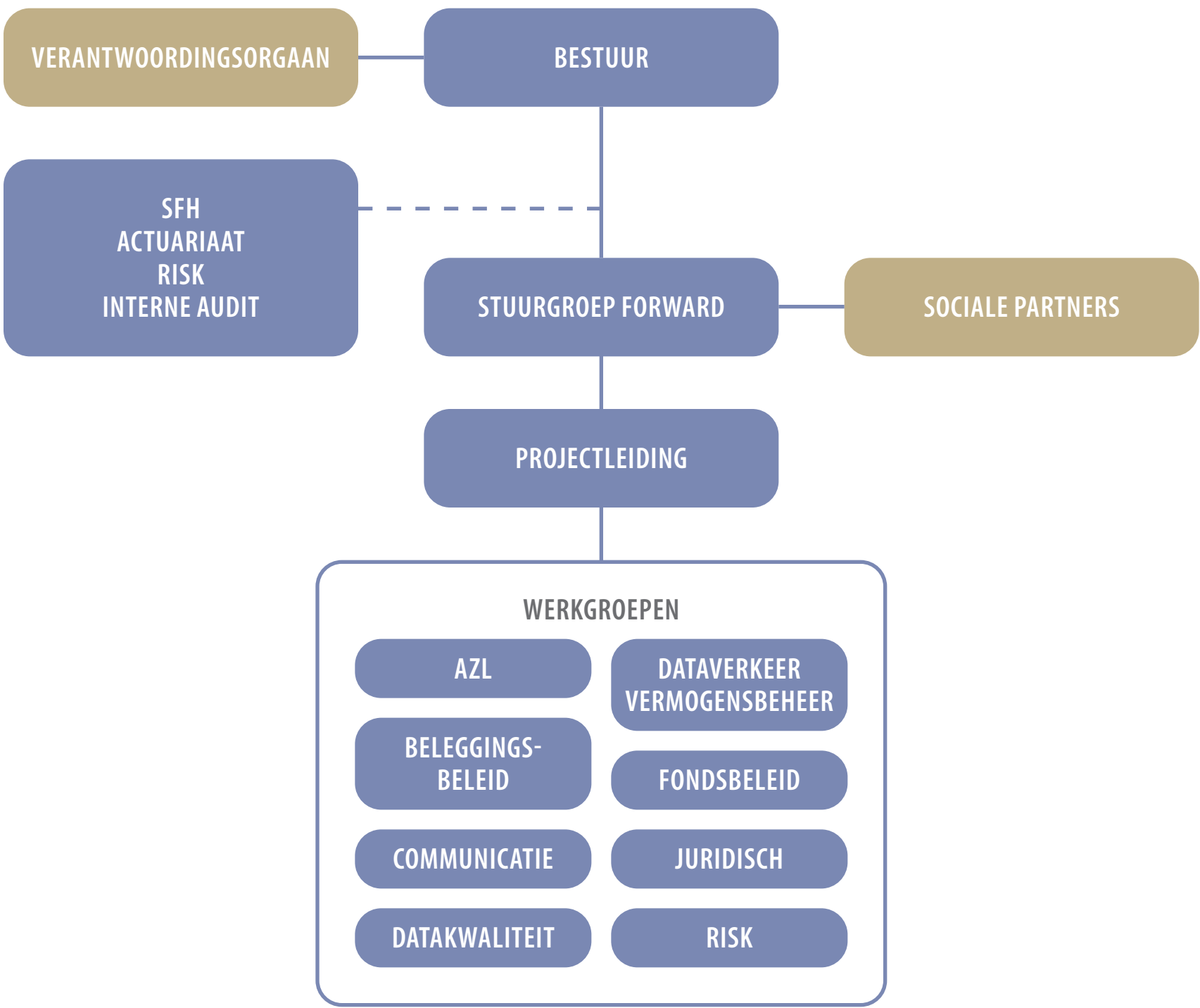
1 INRICHTING PROJECTORGANISATIE EN BESLUITVORMING

In dit hoofdstuk komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Paragraaf 1.1: de inrichting van de projectorganisatie voor de transitieperiode:
  - Paragraaf 1.1.1: de samenstelling van de projectgroep;
  - Paragraaf 1.1.2: de gremia en achterbannen die in de projectstructuur zijn vertegenwoordigd;
  - Paragraaf 1.1.3: de belangrijkste al dan niet gerealiseerde mijlpalen in de tijd;
  - Paragraaf 1.1.4: de vervolgstappen tot aan de transitie en hoe de pensioenuitvoeringsorganisatie (AZL) deze gaat uitvoeren in de tijd.
- Paragraaf 1.2: het besluitvormingsproces om dit implementatieplan te kunnen vaststellen:
  - Paragraaf 1.2.1: het doorlopen van het besluitvormingsproces om dit implementatieplan te kunnen vaststellen;
  - Paragraaf 1.2.2: het oordeel van het Bestuur over het implementatieplan;
  - Paragraaf 1.2.3: de oordelen van de sleutelfunctiehouders risicobeheer, actuariaat en interne audit;
  - Paragraaf 1.2.4: het oordeel van het Verantwoordingsorgaan;
  - Paragraaf 1.2.5: het oordeel van de niet-uitvoerend bestuurders.

1.1 Inrichting projectstructuur voor transitieperiode

Schematisch ziet de projectgovernance en -organisatie voor de transitieperiode er zo uit:

INLEIDING

INHOUDSOPGAVE

1 INRICHTING PROJECTORGANISATIE EN BESLUITVORMING

1.1.1 Samenstelling projectgroep

‘Project Forward’ is het project binnen Pensioenfonds ING om te komen tot een nieuwe pensioen-regeling onder de Wtp. De projectgroep kent acht werkgroepen, namelijk: AZL, Beleggingsbeleid, Communicatie, Datakwaliteit, Dataverkeer vermogensbeheer, Fondsbeleid, Juridisch en Risk, en sinds medio 2025 de werkgroep Analyse invaarmoment & verklaring accountant. Doel van deze laatste werkgroep is assurance te verkrijgen om per 1 juli 2027 in te varen.

- De projectleiding ligt bij een projectleider en een projectmanager. Zij sturen de werkgroepen aan. De stuurgroep stuurt de projectleiding aan.
- De stuurgroep is verantwoordelijk voor het goede verloop van ‘Project Forward’. De stuurgroep bewaakt een tijdig en beheerst verloop van het project. De stuurgroep brengt de impact en alternatieven van de Wtp in kaart en begeleidt het Bestuur bij zorgvuldige besluitvorming op basis

De sociale partners ING Bank en NN Group hebben de beide verenigingen oud-medewerkers gehoord over de transitieplannen. Beide verenigingen kennen een pensioencommissie. Voorafgaand aan het hoorrecht heeft Pensioenfonds ING deze pensioencommissies periodiek geïnformeerd, onder andere tijdens de kwartaalbijeenkomsten van de verenigingen.

Na de arbeidsvoorwaardelijke fase heeft de vertegenwoordiging van het Fonds zijn sociale partners maandelijks bijgepraat over de voortgang van project Forward. Daarbij ging het onder andere over de uitvoerbaarheid van de arbeidsvoorwaardelijke afspraken en of deze compliant zijn aan de wet. Als dat nodig was, werd een technische werkgroep belegd om zaken verder uit te werken.

De niet-uitvoerend bestuurders (inclusief de auditcommissie) overleggen zelfstandig met de sleutelfunctiehouders en de compliance officer van het Fonds. Zo wordt de onafhankelijkheid van het Bestuur bewaakt ten opzichte van de niet-uitvoerend bestuurders. Een belangrijk aandachtsgebied van de niet-uitvoer

Fase 2: onderbrengen bij pensioenuitvoeringsorganisatie (t/m maart 2026)

	Datum
Transitieplannen op website	December 2024
Vaststellen risicohouding	December 2024
Vaststellen beleggingsbeleid	Februari 2025
Bespreking eigen risico beoordeling Wtp in auditcommissie	Oktober 2025
Algehele evenwichtigheidsbeoordeling	November 2025
Voorgenomen invaarbesluit	November 2025
Adviesaanvraag VO en verwerking	November 2025 t/m april 2026
Eigen Risico Beoordeling Wtp	April 2026
Definitieve opdrachtaanvaarding middels opdrachtbevestiging	April 2026
Akkoord niet-uitvoerend bestuurders op invaarbesluit	

Fase 4: live en nazorg

In fase 4 wordt de nieuwe pensioenregeling uitgevoerd. In deze fase wordt getoetst of het daadwerkelijk invaren goed is verlopen. Daarnaast zal in de eerste maanden na invaren de aandacht liggen op het beantwoorden van vragen en/of klachten van deelnemers, bijsturen waar nodig en de eindevaluatie van het project, project decharge en, voor zover nog nodig, overdracht van documenten aan het Bestuursbureau.

Fase 4: Live en nazorg (t/m maart 2028)

Mijlpaal	Datum
Nieuwe regeling live	Juli 2027
Kapitalen huidige deelnemers ingevaren	Oktober 2027
Controle betrouwbaarheid invaren (toetsmoment 2)	Q4 2027
Klachten en vragen beantwoorden	

De gekozen solidaire premieregeling en hieruit volgende transitie-effecten voldoen aan de doelstellingen van sociale partners en het Bestuur. Bij het toepassen van het evenwichtigheidskader en het geheel aan doelstellingen, maatstaven en bandbreedtes, komt het Bestuur van Pensioenfonds ING tot het oordeel dat een invaarbesluit op basis van het invaarverzoek van sociale partners evenwichtig is. Het Bestuur heeft het invaarbesluit genomen op 17 april 2026.

1.2.3 Oordelen van sleutelfunctiehouders

De sleutelfunctiehouders zijn gedurende het hele Wtp traject betrokken geweest. Op 20 maart 2026 heeft Pensioenfonds ING de sleutelfunctiehouders risicobeheer, actuariaat en interne audit gevraagd om een overkoepelende slotopinie bij de definitieve stukken voor de invaarmelding. Hierbij is rekening gehouden met de eerder afgegeven opinies op relevante onderwerpen en de opvolging van de gestelde vragen, opmerkingen en aanbevelingen hierin.

Het niet-uitvoerend bestuur heeft vijf normen geformuleerd waarlangs de besluitvorming van het Bestuur is getoetst:

- 1. Evenwichtigheid van besluitvorming
- 2. Integriteit van besluitvorming
- 3. Uitvoerbaarheid van besluiten
- 4. Uitlegbaarheid van besluiten
- 5. Controleerbaarheid van uitkomsten

Het niet-uitvoerend bestuur is van oordeel dat het besluit door het Bestuur genomen kan worden. Het niet-uitvoerend bestuur concludeert dat de besluitvorming van het Bestuur evenwichtig was en aan alle doelstellingen is voldaan. Het BOB-model is gevolgd waarmee de integriteit van de besluitvorming is veiliggesteld. Op basis van het invaardossier zijn de besluiten uitvoerbaar en uitlegbaar. Ook constateert het niet-uitvoerend bestuur dat de documentatie inzake de gevolgde stappen compleet is en er een ‘audit trail’ aanwezig is waarmee de uitkomsten controleerbaar zijn.

INLEIDING

INHOUDSOPGAVE

1 INRICHTING
PROJECTORGANISATIE EN
BESLUITVORMING

1.1 Inrichting projectstructuur
ten behoeve van transitieperiode

1.2 Besluitvormingsproces
vaststelling implementatieplan

2 RISCOANALYSES EN
BEHEERSMAATREGELEN

3 DATA EN DATAKWALITEIT

4 INVAREN

5 GEEN GEBRUIK TRANSITIE-FTK
EN OVERBRUGGINGSPLAN

6 TRANSITIEPLANNEN
(IN HOOFDLIJNEN)

2 RISICOANALYSES EN BEHEERSMAATREGELEN

In dit hoofdstuk staat hoe het risicomanagement van de transitie naar het nieuwe stelsel in het kader van de Wtp is opgezet en uitgevoerd. Hierbij wordt expliciet rekening gehouden met het (tijdelijk) administreren van meerdere pensioenomgevingen. Per paragraaf wordt het volgende behandeld:

- Paragraaf 2.1: de basis van de risicobeheersing die het Fonds toepast;
- Paragraaf 2.2: de technische uitvoerbaarheid van de nieuwe pensioenregeling;
- Paragraaf 2.3: de uitbestedingsrisico's;
- Paragraaf 2.4: de risicoanalyse en beheersing van financiële risico's;
- Paragraaf 2.5: de juridische en privacy risico's;
- Paragraaf 2.6: de concluderende oordelen van het Bestuur, sleutelfunctiehouders en het intern toezicht over het bestaan en de wer

AZL rapporteert over 9 IT-riskgroepen². Er is aandacht voor planning, kritieke paden, toegepaste capaciteitsmanagement en bijsturingsmaatregelen. Doel is om de continuïteit en betrouwbaarheid van dienstverlening voor, tijdens en na transitie te waarborgen.

De risicobeheersing van de operationele en IT-risico's vallen onder de taxonomie Uitbestedings-risico's³ van het risicobeleid van Pensioenfonds ING. De beheersing valt binnen de risico-houding Kritisch.

De volgende operationele- en IT-risico's zijn geïnventariseerd en worden beheerst:

Operationele risicobeheersing

Risico	Beheersmaatregelen
Voor invaren: doorlooptijd om het beleg	

AZL rapporteert periodiek aan Pensioenfonds ING over de voortgang en over de risico’s van deze veranderingen.

Deze aspecten zijn onderdeel van de risico’s in het Risk self assessment Forward:

- Aansluiten productmodel AZL;
- Onjuiste aansluiting tussen fondsvermogen en collectieve administratie van persoonlijke pensioenvermogens.

Custodian

Pensioenfonds ING heeft de custodian activiteiten, beleggingsadministratie, performance berekening en toezichthouderrapportages uitbesteed aan Northern Trust. De beleggingsadministratie vormt de input voor het berekenen van de rendementen. Voor de overgang naar het nieuwe stelsel zijn geen grote wijzigingen nodig in de IT-inrichting. De huidige inrichting in de Book of Records volstaat. Het wordt op dagbasis bijgewerkt en vormt de bron voor de maandelijkse gegevens-

3.9 Onderzoek datakwaliteit *na* invaarmoment

Zie hiervoor het laatste deel van paragraaf 3.2: Risicoanalyse van de datakwaliteit voor, tijdens en na de transitie en de beheersing van de risico’s hierbij. Zie hiervoor ook de onderbouwing hoe die kwaliteit is geborgd m.b.t. de toelichting op de risicoanalyse na invaren.

3.10 Omgang issues in datakwaliteit na invaren

Eventuele nieuwe bevindingen voor wat betreft datakwaliteit na invaren worden gecorrigeerd. Dit proces wordt in lijn met het incidenten- en klachtenproces van het Fonds opgepakt en volgens het correctie- en herzieningenbeleid gecorrigeerd.

3.11 Omgang pensioenmutaties met terugwerkende kracht

d. UITKOMSTEN VAN DE BEREKENINGEN EN DUIDING DAARVAN

Nettoprofijt

Voor de berekening van het nettoprofijt wordt gekeken naar de risiconeutrale marktwaarde van de verwachte pensioenuitkeringen op grond van de pensioenovereenkomst. Hierbij wordt uitgegaan van het perspectief dat de volledige fiscale ruimte zou worden benut. Waarbij dus in goede scenario's het Bestuur gebruik maakt van de discretionaire bevoegdheid onder het FTK om aanvullende toeslagen toe te kennen boven het maximum van 3%. Het nettoprofijt effect wordt weergegeven als de verandering van het nettoprofijt in het nieuwe stelsel ten opzichte van het nettoprofijt in de huidige regeling. De leeftijden staan op de horizontale assen en de verandering op de verticale assen. Een delta nettoprofijt van 0% betekent dat het nettoprofijt in het nieuwe stelsel gelijk is aan wat het in de huidige regeling zou zijn geweest bij voortzetting daarvan.

De veranderingen in nettoprofijt zien

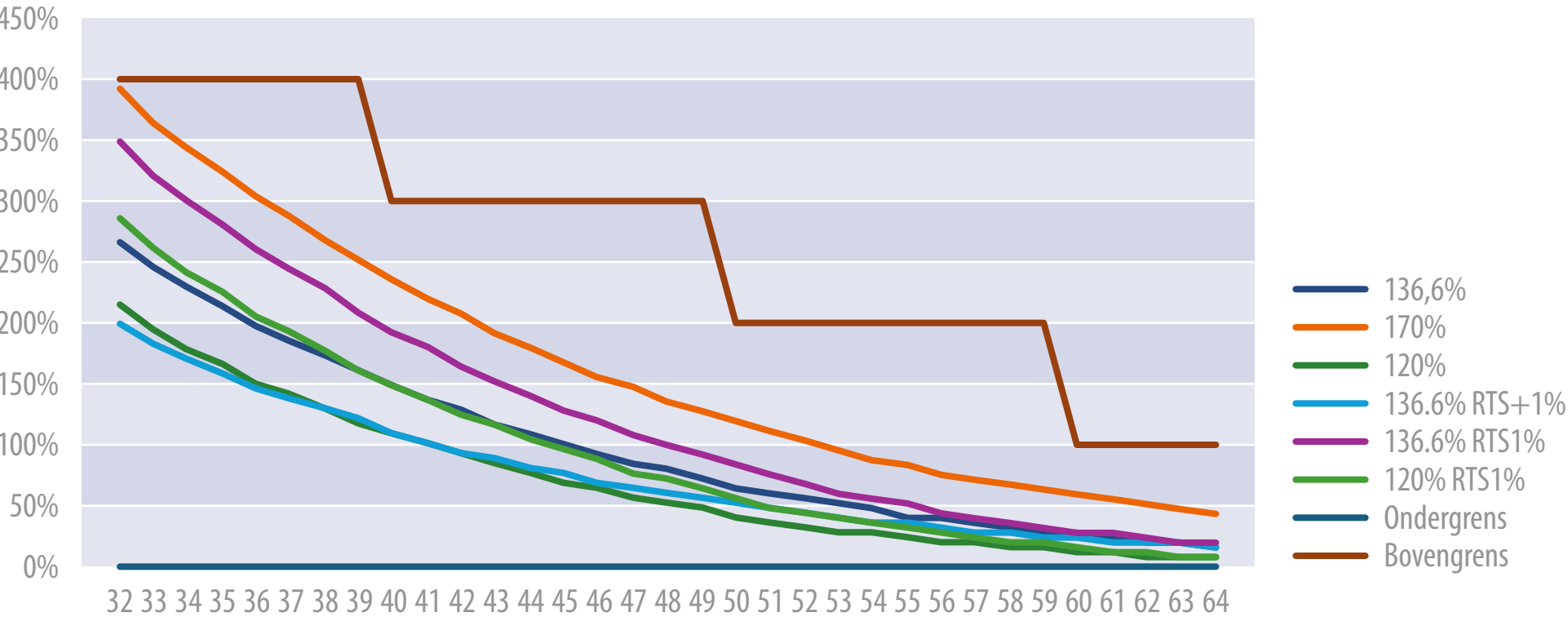

Pensioenverwachtingen

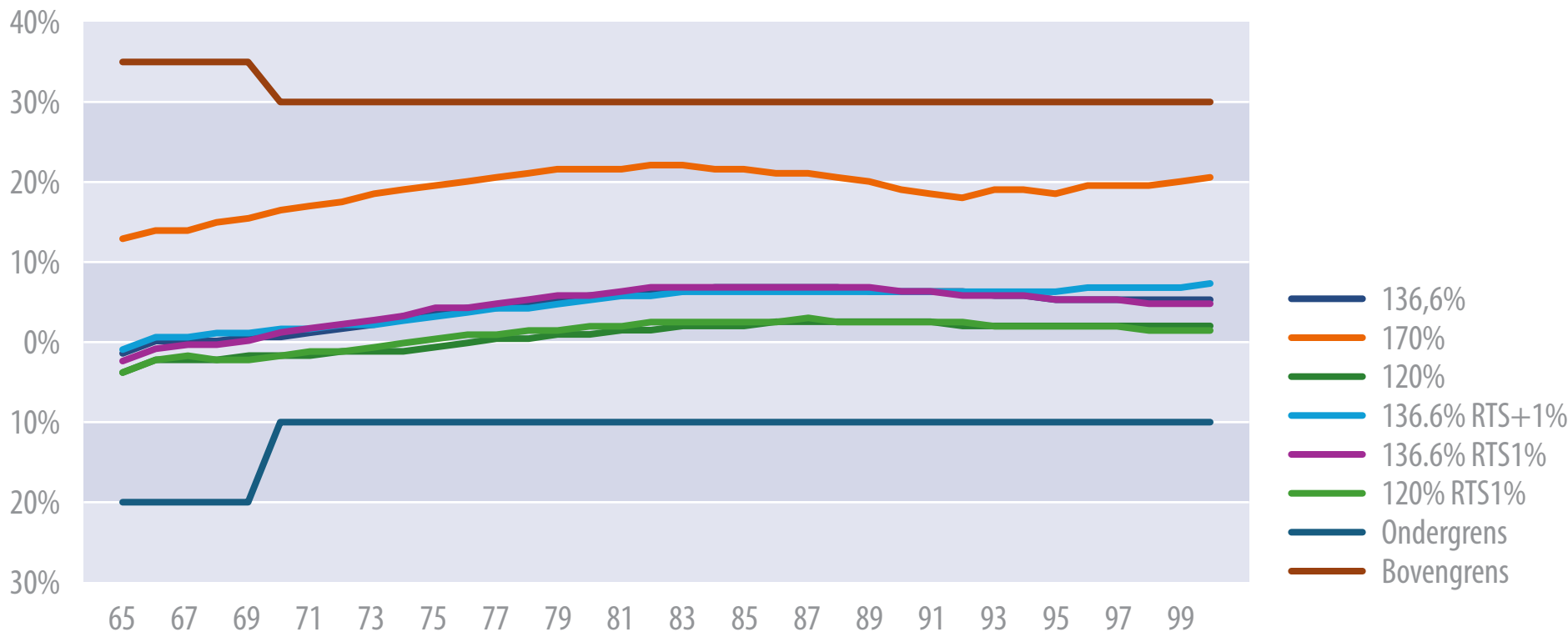
De verandering in pensioenverwachting ziet er onder de verschillende scenario's als volgt uit:

Pensioenverwachting gewezen deelnemers mediaan

Pensioenverwachting gepensioneerden pessimistisch

Pensioenverwachting gepensioneerden

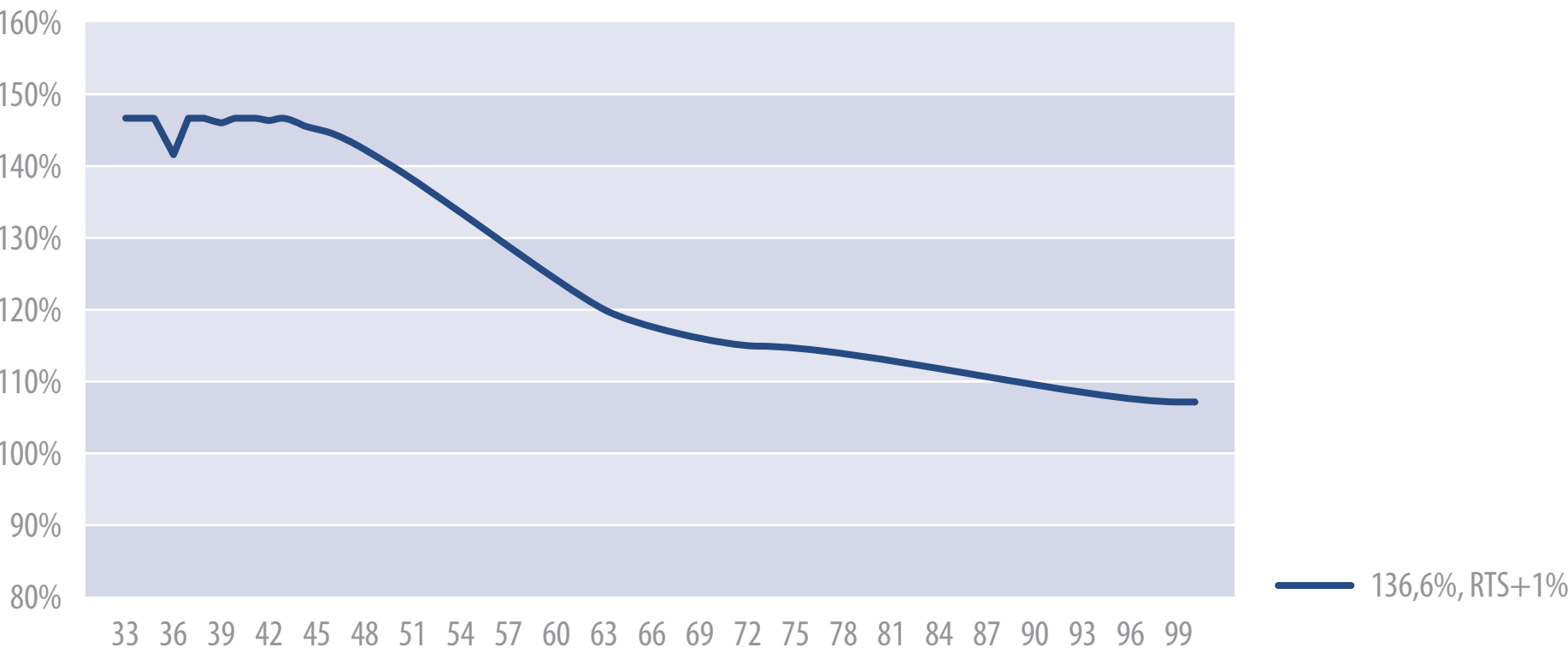
4.2.11 Invaarbonus bij verschillende economische omstandigheden

Om deelnemers een indicatie te geven van de invaarbonus, zijn hieronder de grafieken opgenomen voor zes verschillende scenario's:

- Het basisscenario, op basis van de dekkingsgraad eind 2024 van 136,6%
- Een scenario met een hogere dekkingsgraad van 170%
- Een scenario met een lagere dekkingsgraad van 120%
- Een scenario met een 1% hogere rente (dekkingsgraad ongewijzigd 136,6%)
- Een scenario met een 1% lagere rente (dekkingsgraad ongewijzigd 136,6%)
- Een scenario met een combinatie van een 1% lagere rente en een lagere dekkingsgraad van 120%

Onderstaand de berekende invaarratio's per scenario. Let wel: aan deze grafieken kunnen geen rechten worden ontleend. De werkelijke invaarbonus (invaarratio) wordt bepaald per de transit

Invaarratio DG 136,6%, RTS+1%

4.2.13 Beschrijving en onderbouwing evenwichtigheid invaardekkinggraad

Sociale partners hebben voor Pensioenfonds ING een laagste dekkinggraad voor invaren vastgesteld van 120%. Sociale partners beschouwen dit als de laagste dekkinggraad waarbij volledig invulling kan worden gegeven aan alle voorrangregels en daar bovenop nog minimaal 5%-punt dekkinggraad resteert om de pensioenvermogens te verhogen.

Pensioenfonds ING heeft om deze grens van 120% te toetsen, berekend dat bij een dekkinggraad van 117,5% het Fonds de vermogensverdeling volledig kan uitvoeren: het vullen van de solidariteitsreserve met 10% van het vermogen, het afzonderen van 2% dekkinggraad voor MVEV en de overige reserves en voorzieningen en het afzonderen van 3,2% van het vermogen voor gerichte vermogenstoedeling. Bij een invaardekkinggraad van 120% blijft er dan nog 2

5 GEEN GEBRUIK TRANSITIE-FTK EN OVERBRUGGINGSPLAN

Pensioenfonds ING maakt geen gebruik van het transitie-FTK. De belangrijkste overweging hierbij is dat Pensioenfonds ING niet te maken heeft met een indexatieachterstand en in de positie is geweest om te kunnen indexeren. Daarmee is gebruik van het transitie-FTK niet nodig.

- INLEIDING
- INHOUDSOPGAVE
- 1 INRICHTING
PROJECTORGANISATIE EN
BESLUITVORMING
- 2 RISCOANALYSES EN
BEHEERSMAATREGELEN
- 3 DATA EN DATAKWALITEIT
- 4 INVAREN
- 5 **GEEN GEBRUIK TRANSITIE-FTK
EN OVERBRUGGINGSPLAN**
- 6 TRANSITIEPLANNEN
(IN HOOFDLIJNEN)

Implementatieplan

pensioenfondsing.nl*

**Pensioenfonds ING naar
het nieuwe pensioenstelsel**

